Historical Jewish Press (JPress) of the NLI & TAU

דבר, 17.05.1927, page 3

הצהרת ההנהלה הציונית על המצב בארץ ובציונות

תאור נאמן של המצב באי עשוי אך להגביר את האמון בעתידו של מפעלנו. הרצאת תכנותינו לעתיד הקרוב אינה באה אלא לעודד כל ציוני מסור לפעילה סוריה ונמרצת. אנו תקוה ואמונה, שהתפקיד אשר לו אני מקדישים את מישב־אונינו ישתחרר במהרה מהמעצורים שעמדו על דרך־התפתחותו בעבר הקרוב, אם כל חלקי־ההסתדרות הציונית יתלכדו נאמנה לעבודה מאומצת.

מימי־המושב האחרון של הועד הפועל נמתחו האמצעים הכספיים שלנו עד לקצה נגול האפשרות. העליה של שנת 1925, אשר עברה כל שיעור שקדם לה, גררה אחריה תוצאות ההולכות ומסיפות. האכסקוטיבה אחזה בכל האמצעים, כדי להטיל את מרותה על המצב. התקציב הניתן לשימושה מאת קהיים לא נועד בראש לשעת־חירום ומצוקה בכלכלית וגם אינו משמש למטרות כלכליות פרודוקטיביות גרידא. התקציב נועד ברובו לקיים את המיסדות הלאומיים והצבוריים; מחוה מחצית הסכום הכולל מוקדש להתישבות החקלאית, ליצירת־עבודות ולפתוח התעשיה. עם כל אלה לא ניתן בזה אלא קטע ממסכת־המפעל של בנין הבית הלאומי לישראל. היקף העבודה הפרודוקטיבית הכללית בארץ־ישראל הולך ורחב משנה לשנה. אולם הגידול הזה נעשה ברובו מעבר לתחומי הפיתוח והתרכזה של ההנהלה הציונית. ההנה"צ, שאמצעיו מונדרים נסיני־תקציב ממוסים, אין כחה יפה להשפיע השפעה פעילה על דרך ההתפתחות של הענינים עד כדי נטילת האחריות להצלחות ולתקלות בתוך היקף הכלכלי שאינו נכנס ברשות הפינסיה שלה. העליה של שנת 1925 הקריסה לפרוץ לתוך המבנה הכלכלי של הארץ כשסכנותו אך התחילה מתרחבת קמעא קמעא. באחריותם הם ובאמצעיהם הם עשו העולים מאמצי גבורה, כדי להאחז בקרקע המולדת.

לא מן הראוי הוא להטיל את בשלונם על שכמי ההנהלה הציונית או על שכמי־העולים נופא. שהרי מן הנמנעות להניח מראש אבני יסוד לעליה רבתי כזו וכבריא בשעה קלה את התנאים המוקדמים להקמתה המבעית בכלכלה א"י.

המצוקה, שההנהלה הציונית מחויבת עכשיו להתגבר עליה, חלה על אי־כולה ובשום פנים אינה מצטמצמת באותם המוסדות שההסתדרות הציונית אחראית להם אחריות בלתי אמצעית. איזו היתה ההנה"צ שוקדת על פיתוחן התכניתי של עבודותיה גרידא. איזו סרבה להורות בהתחייבותה הכללית כלפי הישוב כולו, כי אז לא נבצר ממנה להתגבר בנקל על המצוקה בתחומי ההנהלה של ההסתדרות הציונית, הכנסותיה של קרהיי במחצית הראשונה של שנת תרפ"ז עלו את נכול ההשערה. ההנה"צ היתה יכולה בלי קושי למלא אחרי ההתחייבויות, שהטילה על עצמה. אולם חובתנו לשקוד על תקנתה של א"י כולה, אם בדרך ישרה או באמצעות המוסדות הנספחים אלינו, הקושיים העצומים, שאנו נתקלים בהם הפעם, לא באו עלינו אלא מהיות האחריות הכללית לבית הלאומי היהודי מוטלת עלינו.

בשנת 1925 נכנסו לא"י 31.650 אדם מישראל. רובם באו מפולין, עם העליה עלו גם הסכויים, מה שנחשב קורם כקושי, נראה מתאום כדבר העשוי להתנשם על נקלה. אופטימיות מופלגת קפצה על חיי־הכלכלה של הערים. הגידול הכמותי המתמיד של העולים, שבאו לארץ וכספם בכיסם, גרם להאמרה קדהתנית של מחירי־הקרקע ושכר־הדירות. בחרושת הבנין היתה עבודה מרובה שהעסיקה אלפי פועלים. המתישבים החדשים סברו שאפשר להעביר הנה בפשיטות את התעשיות שהיו מעורבים בהן בארצות־מוצאם. רבים מהם לא הקפידו לבדוק את התנאים הכלכליים, תנאי השוק, המכס, מחירי החמרים — ופתחו בפעיה בפעלים חדשים והשתעשעו בתקוה, שהחוש הפסחרי שלהם, נסיונם בתעשיה, זריזותם החגרית יעמדו להם ויושיעום מכל צרה וצוקה. חברות פרטיות ופרטיות־לחצאין שנוסדו בלי הון מספיק קנו שטחי קרקע רחבי־ידים והציעום למכר בתשלומי שיעורין בפני המתישבים לעתיד לבוא. השוכנים עוד בגולה, נתארגנו העשיות, נפתחו חנויות ואף בעלי־אומנויות הפשיות באו במספר רב לארץ.

היתה כאן התפתחות, אשר אי־אפשר היה להשפיע עליה השפעה של ממש אלא מתוך קושי רב. ההתפתחות זו הלכה בעקבות הקיומיה היא ולא נשמעה אלא לאינציאטיבה העצמית שלה ולהתלמות שפסקה לעצמה. נוסף לזה ניתן לה חיזוק יתר מתוך לחץ־המאורעות המתרחשים בגולה. וכשם שהלחץ הזה יצר עליה שאין משל לה, כך גרמה התמורה בצורת־הלחץ לריסוקה של תקופת „הנאות" בא"י. הון השמירים שנשאר בארצות־מוצאם של העולים הלך תמם, משפחות שלמות נשארו בא"י ללא אמצעים וללא תושיה, כדי למלא את נפשם נודרזו להוציא את כספם המוסקד בידי הבנקים האיים. כתוצאה הכרחית לכך באה הנבלת־האשראי בארץ, העליה הלכה והתמעטה. פעולת הבנין נצמצמה, ירד השער במחירי־הקרקעות והדירות, אלפי פועלים נדונו לבטלה. נתרוסף כח הקניה של הרבה משפחות, סוחרים גדולים וזעירים וכן העשות זעירות בערים נאלצו להפסקת העבודה. גל־הריאקציה עמד להציף את כל חיי־הכלכלה של הארץ.

בבואנו עד משבר נתנה ההנה"צ את כל מעייניה והקדישה את רובי־הכספים אשר ברשותה לשבירתו. בעל כרחנו הוכנסו שנויים בתקציב והאמצעים שנתפנו בצורה זו הוצאו בדרכים שבהם נצנצה לנו האפשרות להקלת־המצב. נוסף על כך עשתה ההנה"צ מאמצים רציניים — אפילו בלי הצלחה מספיקה — באמריקה, אנגליה, גרמניה וארצות אחרות. כדי להשיג אשראי ומלוות לעבודות פרודוקטיביות־קונסטרוקטיביות. בידי מחלקת העבודה עלה להמשיך את העברתם של פועלי עיר רבים אל מושבות־יהודה ולהעסיקם שם בעונית העבודה. עד א' למארס הועברו בדרך זו 5300 פועל למושבות. לרבים מהם נתנו דירות, אינונטאר חקלאי וחלקות־קרקע קטנות למשקי־עזר.

אולם למרות כל אלה הלך מספר מחוסרי העבודה הלוך ורב וההנ"צ התחילה בעל כרחה לחלק להם סיוע בסכום 50—25 גרש לשבוע לנולגולה, מספר מחוסרי־העבודה הרשומים עלה באי"י למארס 1927 עד 8150 איש. מהם קבלו סיוע 5050 איש, מה שגרם להנה"צ הוצאה למעלה מ־2000 ליש לשבוע. מחלקת־העבודה, שהעמידה לכתחילה את תקציבה השנתי על 60 000 ליש, הוציאה במשך ששה חדשים 100.000 ליש לעבודות קונסטרקטיביות וסיוע לפועלים. חוץ לזה נתבעה ההנה"צ, מתוך פעולה משותפת עם מוסדותינו הכספיים, למתן־אשראי להרבה מוסדות ציוניים רשמיים למחצה אשר יד המשבר נגעה בהם לרעה ושלא עמדה להם כל הצלה כספית ממקום אחר. חברת הכשרת הישוב, קהלית־ציון, סולל־בונה, חברת מסרון חיפה וחברת מנור נכנסו לתחומי־דאגתינו. מאות עולים יצאו את הארץ בלב סר, כדי להשמיע בתפוצות הגולה את גירסתם הם על סבות שיבתם. חיירים אשר באו בפעם הראשונה לארץ כדי לראות במו עיניהם את אשר נעשה בה, נסתחפו עם הלך־הרוח של המשבר. הכל שבי לפני סלופי־דברים ודעות מוקדמות, והפיצו דברים שלא כהויתם בכל הפוצות־הגולה. הבולמוס הפרוע הזה של בקורת־הרס כזה לא הקל על ההנה"צ את גיום העזרה הכספית והמוסרית בשביל א"י.

ההנה"צ משתמשת ברצון בהזדמנות זו, להצביע על נכונתה של ממשלת המנדאט לסיוע לשבירת־המצוקה. זירוזינו השונים לשותפות פעולה נתקבלו באהדה ובהבנה, ביחוד ראויה להפעמת־יתר התערבותה של הממשלה בעניני עירית תל אביב, הוראותיה לסלילת־כבישים, שחרור תעשיות ממכס וכיוצא באלה.

חובתנו היא כאז כעתה להמשיך את המשא ומתן עם ממשלת המנדאט על תגבורת־עזרתה ל[illegible] האחריות־הבית הלאומי היהודי, אולם בשעה ש[illegible] האחריות [illegible] חייבים אנ[illegible] מזיקה [illegible] המצע [illegible] הרשות [illegible] שיסון [illegible] אמר הרצל: „לא יעזר עם אלא בעזרת־עצמו ואם לאו לא יעזר לעולם".

המצב נעשה בזמן האחרון ראינו במדה כזו, עד שחברי ההנה"צ שבא"י דרשו כנוס שלא מן הגיל של כל האכסקוטיבה על מנת לבדוק את המצב ולהעלות את האמצעים והדרכים, כדי להשיג במדת־מה את העבודה בא"י למסלולה הנורמאלי, עם שובו של ד"ר ויצמן מאמריקה נתכנס מיד מושב האכסקוטיבה בהשתתפותו של ד"ר ויצמן, נ. סוקולוב, מ. דיזנגוף, ד"ר אידר, ל. ליפסקי, פ. רוזנבליט, י. שפרינצק, ד"ר פייביל, ד"ר הלפרן, י. פישר, י. ניידיץ ה. זלמופולסקי, ד"ר הנטקה, ד"ר יעקבסון, ד"ר קסטלינסקי, ד"ר לוין ויוסף קובן. הישיבה נמשכה שבועים ימים. ה"ה ד"ר ויצמן וליפסקי הרצו על האפשרות של חשיפת מקורות לאמצעי־עזר כספיים. המצב בא"י גרון ונתלבן מיסודו ובכל בחינותיו. ה"ה שפרינצק, דיזנגוף וד"ר הנטקה השמיעו הרצאות מיוחדות.

ההנה"צ באה לידי ההלטה ששימת־המיוע למחוסרי־עבודה שנקטנו כעל כרחנו ובצוק־העתים אין אנו רשאים להמשיכה אפילו שעה אחת יותר מכפי ההכרח והאונס. השימה הזו סינמת ביטודות־הציונות ובמסורת שלה. היא מטילה כתם במשאת־נפשנו ומדלדלת את רוח־ההתלוצות שנעשתה בהשפעת הרעיון הציוני לאורח־חיים בארץ ישראל. סיוע זה יש להצדיקו כאמצעי בשעת־חירום אולם המשכתו היא הטא שאין לו כפרה.

ההנהלה הציונית בא"י הציעה תכנית שהנשמתה עשויה להקל על הוסר העבודה ע"י מעבר מידי לשורה של עבודות צבוריות קונסטרוקטיביות וע"י העברה של מקבלי הסיוע במרת־האפשרות למצב של פועלים מקבלי שכר. התכנית הזו מכוונת להעסקתם של כל מחוסרי־העבודה בירושלים ובחיפה בשכר־עבודה רגיל. בתל־אביב מוכרחה תהיה שיטת הסיוע להמשך בחלקה לפי שעה. העבודות המיבאות בתכנית תעסקנה מיד 2055 איש. לשם כך צריך להנתן למחלקת העבודה סכום מיוחד, למען תשמש בו בששת החדשים הקרובים.

ההנה"צ נטלה על עצמה את האחריות להשיג תקציב נוסף של 140000 ליש ע"י הרוסות מיוחדות או מלוות שיפוע לשיעורין במשך שנים אחדות. כדי שהעבודות הללו, שנתפרסו בתכנית לא תתעכבנה, שלחה האכסקוטיבה מלגרפית לחבריה בירושלים יפו־כה להתחיל מיד בתשלומין לשם ההחלת העבודות החדשות.

בזה הטילה ההנה"צ על עצמה התחייבויות כספיות חמורות. גם עד שעה זו היא אורה את כל כחותיה, כדי לסייע לקרן היסוד בארצות שונות. בכל חלקי תבל קיימו הציונים עד להפליא את חובתם כלפי קרן־היסוד וקרן הקיימת. עזרתם הפעילה דרושה בהחלט להשגת התקציב הנוסף למען תוכל ההנה"צ למלא אחרי התחייבותיה המוגדלות במועד.

ההנה"צ מבקשת איפוא מאת כל הסניפים של ההסתדרות הציונית לכנס בלי דחויים ועידות ארצות של כל ההתאחדויות הציוניות. כדי לדון על מצוקת א' ויאזנו באמצעים מעשיים על מנת לגזר ההנה"צ [illegible] להשגת תקציב [illegible] של 140 000 ליש.

אולם האכסקוטיבה איננה רואה בתקציב המיוחד אלא פסיעה ראשונה ליצירת תנאים נורמליים בא"י. השאלה המצפה לפתרונה היא חמירה וסבוכה מזה.

שנה שנה הננו ניצבים בא"י נפני התחייבויות שאין להשתמט מהן ואשר אין כמעט כל אפשרות לשנותן. שיטת העבודה שלנו אינה נקבעת על פי החלטות הקונגרס והועד הפועל גרידא, אלא על פי הכוחות החיים בא"י. התקציב שלנו נונע בעניניה החיוניים של חברה החולכת ומתחוות ולפיכך הוא נקבע עפ"י הצרכים שאינם כפופים להשגתנו הישרה.

מכלי הון רזרבי, ומבלי תקציב מובטח למפרע לשנה אחת לא נוכל באמת לבדוק את תכניותינו, לשנות משיטותינו, לנצל אפשרויות חדשות ולעצור בעד חזרת משבר כזה שבא עלינו ב־18 החדשים האחרונים. הבית הלאומי היהודי אין בנינו אפשרי בלי סדר, בלי ראות־הנולד ובלי ישוב דעת צלול וביחוד אם המומר רנושא בעול האחריות לעצם־הכנין לא ניתן לו שיעור מה של חיפש הנועה פ נגסי.

בהתאם להחלטות־הקונגרס הוינאי בשנת 1925 המשכנו בלי הפסקה את הפוליטיקה של הרחבת הסוכנות היהודית והגענו להתקדמות ניכרת ומשמחת. לשם הכנה להקמת מיעצה מרכזית של הסוכנות היהודית נקבעה מטעם ההנה"צ וחברינו לעתיד לבוא בסוכנות משלחה של מומחים. המשלחת הזאת מוסמכת, לבדוק את המצב בא"י ולתת את עצותיה לסוכנות היהודית על אפשרויות ההתפתחות הקיימות ועל קביעת התכניות והתקציבים. לאחר שימסר הדו"ח מטעם משלחת־המומחים נסני הצדדים המשתתפים תתכונן כאשר נקיה רשמית במועצה המרכזית של הסוכנות היהודית.

אולם לא היינו רשאים להצדיק את האמון שניתן בנו. אילו הסחנו את דעתנו מן העובדה, שהמציקה הנוכחית חשפה בכל שיטת־עבודתנו חולשות הנראות בעין. על הקונגרס המתכנס הקיץ יוטל לקבוע את התקציב לשנת 1927־28, שם עתידה להתגולל, להתלבן ולהקבע רפ"ליטיקה להבא בשרטוטיה הכוללים. על התקציבים והתכניות לשמש יסיר לכרוז שיצא מאת הציונים לכל היהדות כולה, שתחן את ידם לבנין הבית הלאומי היהודי. גלוי וידוע, כי מן הנמנעות הוא שמוסד ציוני אחרא. יסבול לאורך ימים את הקיפת הבינים שעת־הדפיסות כשהמשבר אינו נחקל בפעולה שכונד והזדמניות רצויות יורדות לטמיון.

לפיכך רואה האכסקוטיבה להמשיך בפעולה נמרצת לשם הנשמת הרצעה שגידונה במושב אחרון של הועד הפועל בדבר השגת מלוה נסכום מתאים ויצירת הנחות מקדמות בשביל תכנית להשגת אשראי, אשר האפשר להנהלה הציונית בא"י להמשיך את עבודתה ללא דאגת־יום כספית. לשם הכנתה של פוליטיקה כספית שכזו ולשם הבטחת האפשרות להשגת מלות שכזה או קרדיטים שבאלה החלטנו לשלוח לא"י ועדה תקציבית מיוחדת שינתן לה יפוי־הכח הנרוץ והסמכות הדרושה להעביר החלטה שבטבקרתה הם רית את המנגנון של הנהלתנו ולהחליט על מסוצים בגדר היכולת. להביא מסרות ציוניים לאחוד פעולה ולהציע הצעות על כונה ושיטה של עבודה אשר בטח לנו בשנים הבאות המשכ[illegible] מסורות ויצב[illegible] של מפעלנו, מתוך התחשבות ראוי[illegible] עם דרי העתיד לבוא מטעם משלחת המומחים.

ברי לנו, שהננו מתקרבים לקביעת תכניות ושיטות חדשות מיסודן. אבל דוקא בבואנו לשקול את ערכה של פוליטיקה חדשה, נודעת חשיבות־יתר להערכה צודקת של מפעלנו בעבר. עלינו לשות נגד עינינו, כי בעשר השנים האחרונות עברה עלינו תקופה של נסיונות בכל שטחי ההתישבות. בתקופה זו נתגלו עד להפליא האידיאליות, המשמעה, ההתמדה וכשרון־המעשה של האיש הישראלי ועל כולם הרצון ליצירת המולדת העברית הלאומית. מפעלי־הגבורה של הישוב וביחוד של החלוצים, כשרון הסתגלותם והתמכרותם עודדו בתפוצות הגולה את רוח התנדבות הגדולה לפעל רבנין. המפעלים עמדו לנו בבואנו להלהיב את התנועה הציונית ולעורר תקוה ובטחון בלבותיהם של רבבות יהודים. רק הם נתנו לנו להתיצב כפני המשלי[illegible] [illegible] ע[illegible] [illegible] הישג[illegible] [illegible] שלנ[illegible] [illegible] ראי[illegible].

את התקופה שעברה עלינו יש איפוא לראות כתקופה של חליצויות, כשהנסיונות אינם נקנים אלא בקרבנות אדם וכסף. נסיונות שאין להעריכם בשיעורי הערכה נהוגים. חיי ישראל התנערו בארץ העתיקה חדשה לפריחה מחודשת. כבשו לעצמם את המסלה להקלאות יצקו דפוסים עצמיים, מבעו צורות הדשות. הם סללו בארץ נחשית דרכים חדשות למסחר ולחרושת, הקימו מוסדות אשראי, החנסו בכל השיטות הירועות שבעבודה משקית. היתה זאת תנועה של גלהבים המוכנים להעלות את עצמם קרבן עולה להתלהבותם. החיים האלה האמינו בהענה ובנסיונות וקשרו כתרים לראשם של עוי נפש ואנשי אמונה. לא שמו חוק לגאון תלאומי. הם הקדימו תמיד — מתוך הכרה — את המציאות. מסחו על נבולי־האפשרויות הקיימות. העמילו להרוס כלא הכנה אל מפעלים משקיים. הם האמינו, כי עוז נפשם ימצא את מעדו בעזרתה המתנגדת של הגולה.

ובהכרת בא עלינו המשבר. הוא עלה ובקע מתוך הקרע שבין הרצון והמציאות. וברור מה שמוכרח להתרחש הפעם: אין להערך את הנוצר אלא באמת המדה של המציאות. עלינו להתחיל בנינוש נסיונותינו. עלינו לכנס את כל נכסינו למען נדע, במרם ניך בדרכנו הלאה, מה ערך לנכסים אלה ומהן הצורות שעמדו במבחן הנסיון.

הננו מעיזים להגיד, שבחינה אוביקטיבית כזו הוכיח בעליל כי אכן יש טעם להתנאות במפעלינו. — אנחנו יכינו נאמת את אבן הפנה אשר עליה יכונו עתה חיים עברים רחבים, הצמחנו שרות בר על אדמת שממה, יסדנו וגינו ערים, הכשרנו את האדם העברי לעבודה בשרה. עברנו חלוצים לפני התעשיה. קבעני דשוסים לחיים מאורגנים אשר בהם הופש צבר הפועלים מקום גבוה ונכבד. עשינו את הלשון העברית לשפת אם של הישוב העברי, שהשפעתה ניכרת גם בתפוצות הגולה. העלינו את האבוקה של התרבות העברית־יהודית, הקובעת בהר הצופים מרכז להשראת הרוח הישראלי. יהיה סיכום קנינינו מה שיהיה, אולם אנו מאמינים באמונה שלמה, כי היא יגלה ויבליט את כל הכבושים רבי הערך שרכשנו לנו במשך 25 שנים האחרונות.

אם נקבע עתה תכניות מחושבות יפה המסתמכות על מפעלי העבר, אזי יבוא עם־ישראל תודה וימציא מתוך הכרת תובה את האמצעים להקמת הבית הלאומי העברי.

ציונים! תונחו אנגי־היסוד לבית־היהודי ועלינו להמשיך בעבודת הבנין. אלה הם הפירות הממשיים של הרוח והאידיאלים אשר לעם העברי המתנער להתיה. לא אפסה עדיין האידיאליות הציונית. כחנו עמנו לצעוד קדימה בדרכי־ההנשמה. הרצון לשיתוף פעולה ידידותי עם חונים שלא נשאו עדיין בעול המפעל ולא נשאו בחובם את משאת נפשנו — אינו סימן לחולשה או ליאות. דוקא הוא עשוי להעמידנו על התוכחה, עד כמה רבתה אמונתנו בכחם הפועל של העיקרים הציוניים, עד כמה בטוחים אנו בעתידנו הלאומי בארצנו. אל נירא מפני אויבי־חוץ, כי אחר הוא האויב האורב לנו — והוא יושב בקרבנו. עלינו לירוא רק את הדלדול של הרעונות הציונית המתגלה בסלידת מפני תכניות שיש בהן חידוש בהתאבנותה של הפעולה החיה כדי הרגל דומם, בחלחלה מפני כל חדש. אין לך אויב יותר מסוכן לעתידו של מפעלנו מאשר הקפאון. יהא נא מבטני בחיר וכח ההחלטה שלנו עשוי כבלי חת וכשרון־הסתגלותנו בלי חוק. ננבש את מפעלנו מתוך אותו הבטחון שעמד לה לתנועתנו בבואה לסלול דרכים חדשות בימי נעוריה ונכסם את כל ההתקדמות על המציאות שנוצרה בעצם ידינו. אנו אמונה בהצלחת מפעלנו ומתוך אמונה זו נאחז דרכנו קדימה.

האכסקוטיבה של ההסת' הציונית:

חיים וייצמן, נחום סוקולוב
מ. אידר, לואיס ליפסקי, פליכס
דוזנבליט, מ. דיזנגוף, פ. פיש,
ד"ר. פיק, י. שפרינצק

לונדון, 27 אפריל 1927
ירושלים, כ"ה ניסן תרפ"ז.

ועידת הרוקחים

הועידה הארצית של ההסתדרות הרוקחים התכנס ביפו ב 22־21 למאי, ב־9 בבוקר. ישתתפו צירי הסניפים והקבוצות. כל 5 רוקחים בוחרים בציר. קבוצה שמספר חבריה פחות מ־5 שולחים ציר אחד.

סדר היום הוא: פתיחה — אינפורמציה מ. חדאד; דו"ח מפעולות הועד המרכזי; דו"ח מפעולות הסניפים; מצב הרוקחות הנוכחי בא"י — הרוקח טונס; על המרפיה החימאית החדשה ביחס לרוקחות — הרוקח ליברמן; שאלת הפרמקופאות בא"י — הרוקח ד"ר מכלין; ארגון ותקנון ההסתדרות — הרוקח ילין; חוקת העוזרים — הרוקח קרייזלר; בחירת ועד מרכזי; החלטות; שונות.

מי מהרוקחים — צירים או אורחים — הרוצים להרצות על נושא מדעי או פרופסיונלי מתבקשים להודיע בהקדם האפשרי את שם ההרצאה למזכיר מר ילין — שכונת צ'לנוב, ת"א.